

גליון

"א ישיבישע'ר חומש"

יו"ל ע"י מערכת "חיים וברכה"
 חידודים, חידושים, פרפראות, בניחוח יהודי עתיק
 ממקורות שונים מפיהם ומפי כתבם של רבותינו ותלמידיהם
 וגם מאוצרו הבלום של
 הגאון ר' **חיים ברוך נבנצאל** שליט"א
 פרשת **דברים חזון ועניני החורבן** תשפ"ב

בשלב זה הגליון יוצא בעיקר במהדורת מייל בלבד. להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון וכן לשליחת פנינים למערכת ניתן לשלוח מייל ל: 0804hv@gmail.com להערות ובידורים נוספים ניתן להתקשר: 0548442591

נפלאות מתורתך

תגליות פלאיות

מפי מדרשא
 בקיפא דמחטא
 בעמ' 2

פּפּבּשׁוֹן הַמוֹסֵר

בנבכי הלב

כשמתרגלים לחושך...

נפסק בשולחן ערוך (או"ח סי' תקפ ומקורו במגלת תענית): "אלו הימים שאירעו בהם צרות לאבותינו וראוי להתענות בהם ... בח' בטבת נכתבה התורה יונית בימי תלמי המלך והיה חושך בעולם שלשה ימים".

נתאר לעצמנו: התורה תורגמה ליוונית, וכתוצאה מכך, שלשה ימים החשיך העולם!!!
 ומה קרא אחרי זה? הרב התרגום קיים ועומד? כיצד נעצרה החשכה?...

והתשובה היא: החשכה אכן המשיכה... אלא שאחרי שלשה ימים של חשכה, כבר התרגלנו... וכבר לא מרגישים שהמצב הזה הוא חושך...

בשבת אין מקום לאבילות

הייתי פעם באיזה מקום שהיו שם אנשים שבורים ורצוצים בעקבות שבר שפקד אותם, והשבת התקרבה והיה להם נסיון והתמודדות להצליח שלא להיות בדכדוך בשבת. חיפשתי לדבר על לבם ואמרתי להם את הדברים הבאים:

השבת מפנה מקום לכל המועדים. בשבת רגילה, קורי מפטיר בפרשת השבוע, ובשבת שחל בו ר"ח או יו"ט או ר"ה ויו"כ ואפילו לחנוכה, השבת כביכול מפנה את מקומה לטובת המועד.

אבל יש מועד אחד ששבת לא מפנה את מקומו עבורו: תשעה באב! אין מפטיר לשבת ת"ב.

כי השלימות והמנוחה של שבת לא מותירים מקום לאבלות ולעצבות. (ר' ח.ב.)

למרות הגלות, עם ישראל נאמן להקב"ה

הַשִּׁיבָנוּ ה' אֱלֹהֵי וְנִשׁוּבָה, חֲדִשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם. (איכה ה, כא)

הגרמנים נהגו להוביל את היהודים לעבודות פרך, כל זוג עובדים קיבל מסור ««« המשך בעמ' 2

תגלית נפלאה בענין חידושו של רבינו ה"זוך
 אמונה" זצ"ל אודות הגבול הדרומי של ארץ ישראל

וְנַעֲבֹר מֵאֵת אַחֵינוּ כְּנִי עָשׂוּ הַיִּשְׁבִּים כְּשַׁעִיר מִדְרָךְ
 הַעֲרָבָה מֵאֵילַת וּמַעְצִין גָּבֵר וְנַפְזוּ וְנַעֲבֹר דְרָךְ מִדְבָר
 מוֹאָב (ב, ח)

כידוע יש מחלוקת מפורסמת לגבי מיקומו המדויק של הגבול הדרומי של ארץ ישראל. מרן שרה"ת רבינו הגר"ח זצוק"ל ב'דרך אמונה' (תרומה הלכה ז' בביאור הלכה), כתב חידוש מחודש ביותר שהגבול הדרומי מיקומו נקבע בנהר הנמצא בדרום הנמצא בדרומו של ים המלח.

ומרן מביא ש'האדמת קדש' כתב שנהר שיילת וחילתא הם בצפון מכיון שבדרום לא נמצא שום נהר. ומרן חולק וכותב שראה במפה שיש באזור שם את נחל צין. והוא מקשה שהרי הנחל אינו רצוף עד הים ולכך כתב חידוש נורא ונשגב שגם היום הנהר מחובר וזורם מתחת לאדמה קצת. וכתב לפסוק ע"פ חידושו הגדול והמחודש בפולמוס עצום זה, שהנחל הוא גבול הדרום.

והוסיף לבאר מדוע התורה לא כתבה את שם הנחל לגבול כמו שכתבה את הירדן וכו' וכתב מכיון שהנחל מכזב לפעמיים ועי"ש.

והנה בשנים האחרונות התפרסם על "נחל" שזורם כביכול מתחת לאדמה באזור הזה בדיוק, ובכלי התקשורת הלכו וציילמו את "התגלית", ועשו מזה רעש גדול...

ואמנם לאחר מכן התברר כי הנחל אינו פלא טבעי אלא שפך של מפעלי ים המלח ש"עקב צורת וחומר האדמה, זורם מתחת לפני השטח" ... וכמובן שאין זה הנחל שאיליו התכוין ה'דרך אמונה' זיע"א, אבל יש בזה תגלית נפלאה לראיה ברורה שתתכן מציאות של כזה נחל.

>>>> המשך מעמ' 1 ענקי והיה צריך לנסר את מכסת בולי העץ שלו. יום אחד, מספר אחד הרבנים שהיו שם, בעודי דוחף ומושך את המסור הכבד יחד עם שותפי, ניגשה אליי אישה צעירה מקבוצת העבודה שלנו. וביקשה לא פחות ולא יותר "יש לך סכין?"

הוא מספר, מיד הבנתי שכוונתה ליטול את נפשה בכפה וחשתי איזו אחריות כבדה מונחת על כתפיי. התחננתי בפניה, ניסיתי להניאה מן המעשה שאותו היא מתכננת. אך האישה נראתה כאילו אינה שומעת את דבריי כלל. "סכין", היא שבה ואמרה. "אני מוכרחה סכין. עכשיו. לפני שיהיה מאוחר מדי".

באותו רגע, אחד השומרים הגרמנים הבחין בנו ותבע לדעת. "מה היא אמרה לך?" שנינו קפאנו על עומדנו. האישה הייתה הראשונה להתאושש. "ביקשתי ממנו סכין", היא אמרה. והיא אף כיוונה אז את בקשתה לשומר: "תן לי סכין!"

גם הגרמני ניחש את כוונתה, וחיוך שטני ריחף על שפתיו. יהיה זה מחזה משעשע עבורו. וכך בעודו מחייך, שם ידו בכיסו ונתן לה סכין קטנה.

האישה לקחה את הסכין ומיהרה חזרה לעמדת העבודה שלה. היא רכנה מעל חבילת סמרטוטים קטנה שהניחה על בול עץ. פתחה את החבילה והוציאה ממנה תינוק זעיר. לפני עינינו הנדהמות, היא מלה את התינוק בן השבוע במהירות ובמיומנות רבה.

"ברוך אתה אדוני אלוקינו מלך העולם", אמרה בקול צלול, "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להכניסו בברית אברהם אבינו."

בהחזיקה את הילד בזרועותיה, הרגיעה אותו ואז פנתה לשמים: "אדון עולם! לפני שמונה ימים נתת לי ילד. אני יודעת שלא הוא ולא אני נשרוד זמן רב במקום הארור הזה. אבל עכשיו, כשתיקח אותו חזרה, תקבל אותו כיהודי שלם."

"הסכין שלך", היא אמרה, והגישה את החפץ הקדוש חזרה לגרמני. "תודה"

ביושבנו על הארץ ביום ת"ב, להצטער על ריחוקנו מאבינו שבשמים וגלות השכינה האימה, עלינו לזכור כי יהודים בכל הדורות גם בעומק מחשכי הגלות, שמרו אמונם לאביהם שבשמים, ומה לא נתנו להקב"ה, כי את האהבה של הקב"ה לעם ישראל ושל עם ישראל להקב"ה אי אפשר לנתק. (ר' ח.ב.)

מפי מְדַרְשָׁא

ביאורים נפלאים

אצל הקב"ה אין אשו משום חיציו

בפרשת האזינו נאמר "אם שנותי בְּרַק חֲרָבִי וְתֵאֵחָז בְּמִשְׁפָּט יְדִי אֲשִׁיב נֶקֶם לְצָרִי וְלִמְשַׁנְאֵי אֲשֵׁלֵם" (דברים לב, מא)

רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל ראש ישיבת טשעבין הקשה דהנה בתענית נחלקו ר"י ור"ל מתי נכון לקבוע את צום תשעה באב. ודעת ריש לקיש שיש לקבוע בתשעה שהוא יום תחילת השריפה, ששריפת בית המקדש התחילה בשלהי תשעה באב ועיקר הדליקה היתה ב' אב. ואמר רבי יוחנן אילו הייתי באותו הדור הייתי קובע את הצום ל' באב.

וקשה דהלא ר' יוחנן הוא הסובר שאשו משום חיציו ולפי הנימוק"י הכוונה שהכל תלוי בהתחלה וכיצד זה עולה עם דעת ר' יוחנן שאומר שהיה קובע את ת"ב ביום עשירי שבו היתה עיקר השריפה ולא בתשיעי שהוא יום ההתחלה?

ותירץ לפי רש"י בפרשתין על "ונקם אשיב לצריו" למדו רבותינו באגדה מתוך לשון המקרא שאמר ותאחז במשפט יד, לא כמדת בשר ודם מדת הקב"ה, מדת בשר ודם זורק חץ ואינו יכול להשיבו, והקב"ה זורק חציו ויש בידו להשיב כאילו אוחזן בידו, שהרי ברק הוא חצו, שנאמר כאן ברק חרבי ותאחז במשפט יד. עכ"ד רש"י. כלומר זו גדלותו של ה' שהוא יכול להחזיר את החץ.

ואשר על כן נמצא שאש שהקב"ה מצית אין לה דין אשו משום חיציו...

(ר' ח.ב.)

בְּקוּפָא דְמַחְטָא

פרפראות ודברי חידוד

עד כמה הקב"ה נותן, גם דאצ'ה...

סיפר בנו של הגרמ"ם שולצינגר זצ"ל. אבי ניהל קופת 'צדקות גדולות', ומפעם לפעם או אנשים לבקש תמיכה.

אחד הנתמכים הקבועים בא בימי ערב תשעה באב, וביקש תמיכה לדאצ'ה... אך אבי סירב באומרו כי הכסף בקופה לא מספיק לצרכים בסיסיים יותר לאחרים, ואיך יתן לו דאצ'ה, מי יומר שדאצ'ה היא ג"כ דבר בסיסי.

אך אותו אדם נכבד נשאר על עומדו והפציר לקבל תמיכה לדאצ'ה.

לפתע ננער רבי מ"מ שולצינגר, קם והוציא מהקופה כדי דמי דאצ'ה.

וביאר: הייתי נוכח כשהגרש"ם שבדרון זצ"ל היה אצל הבריסקע'ר רב, והרב אמר לו את הווארט שלו על "קוה אל ה' חזק ויאמץ ליבך וקוה אל ה'", וכה המשיל הרב מבריסק במתק לשונו: משל לשני אחים אוהבים אחד עשיר ואחד עני העשיר דאג לכל מחסורו של אחיו, פירנס אותו נתן לו כסף לבגדים, לאוכל, לחינוך הילדים, לחתונת הילדים, אחיו ממש היה סמוך על שולחנו, נמצא שהכל הוא נתן לו, אבל משהו אחד הוא לא יכל לתת לאחיו העני, את הבטחון שתמיד הוא יתן, ואלי לא יהיה לו לתת, או תעבור עליו רוח אחרת חלילה.

אבל, אמר הרב מבריסק, הקב"ה אינו כן, קוה אל ה' ובזכות זה מה תקבל "קוה אל ה'" תקבל עוד אפשרות לבטוח עוד יותר בה'. זה רק ה' יתברך יכול לתת.

אמר הגרמ"ם: בתוך כדי שהוא אמר דאצ'ה דאצ'ה נזכרתי, איך הבריסקע'ר' תיאר, ואם האט הער גיגעבן, ונזכרתי שבדבריו אמר הרב, אפילו דאצ'ה האט הער גיגעבן, נמצא שיש לתת לעני דאצ'ה...

גליון

"אֵי ישיבישע'ר חומש"

יו"ל ע"י מערכת "חיים וברכה"
מאוצרו הבלום של
הגאון ר' חיים ברוך נבנצאל שליט"א
וממקורות נוספים
*
פרשת דברים, עניני החורבן ובין הזמנים תש"פ ותשפ"א

בשלב זה הגליון יוצא בעיקר במהדורת מייל בלבד. להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון וכן לשליחת פנינים למערכת ניתן לשלוח מייל ל: 0804hv@gmail.com להערות ובירורים נוספים ניתן להתקשר: 0548442591

אבק לשון הרע

אֵלֶּה הַדְּבָרִים (א, א)

אל"ה ר"ת אבק לשון הרע, וזהו רמז נפלא למה שאיתא בבבא בתרא (קסה, א) רובם בגזל, ומיעוטם בעריות, וכולם באבק לשון הרע.

מספרים שפעם הגיע אחד לבקר את אחד מגדולי הדור שנתן היתר הקשור לעניני ריבית שהיו עליו רינונים כלשהם, והרבנית הגישה לפנייהם מגש עם פירות ובקצה המגש היה מעט אבק. האורח סילק את האבק תוך כדי שהוא מפטיר בציניות שזה אבק ריבית... הרבנית שהיתה פיקחת השיבה לדבריו ואמרה לו: ודבריך אבק לשוה"ר המה...

(ר' ח.ב.)

אנשי המסורת...

וּבְדַבָּר הַזֶּה אֵינְכֶם מְאֲמִינִם בְּה' אֱלֹהֵיכֶם (א, לב)

ר' יעקב קמינצקי אמר כי אותם אלו שלא רצו לצאת ממצרים ומתו במכת החושך, לא היו רשעים שרצו את טומאת ארץ מצרים, להיפך היו אלו חכמים בעיני עצמם שסברו שהרי המסורה היא שלא יוצאים לפני שימלאו ארבע מאות שנה, ולצאת לפני שהקב"ה בכבודו יגאל אותנו הרי זה כמעשה בני אפרים שהקדימו לצאת ונהרגו, ולכן לא רוצים לצאת עם משה, ולא האמינו בנבואת משה נגד המסורה בידם, אבל אמר ר' יעקב, זהו סופם של אנשי המסורה נגד גדולי ישראל.

היה מעשה בישיבת "תפארת ציון" שהגיע בחור מבני עדות המזרח לבכות לפני החזן איש שלא מקבלים אותו לישיבת "תפארת ציון" כי לומדים שם באידיש והוא לא מבין את השפה.

החזן איש קרא להנהלה ואמר להם כי יש להתחיל ללמוד בעברית, שהרי מה יהא על בני עדות המזרח, וכי נפקיר אותם?

לאחר ששמע על זה אחד מבני היישוב הישן בירושלים, נתמלא בכעס, שהרי השרף מבריסק - המהרי"ל דיסקין - חורים שלא ילמדו בשפה העברית.

אותו אחד לא נחה דעתו עד שהגיע אל ביתו של החזן"א ודפק על השולחן במחאה.

וסופו היה שלא הוציא שנתו...

הפנינה דלהלן מתורת רבינו כבר הבאנוה בשנה שעברה אך הובאה כאן שוב מפני תוספת נכבדה שבה.

(ר' ח.ב.)

השמחה בסיום מסכת בתשעת הימים

ישבתי פעם בסעודת סיום מסכת שהתקיימה ב'תשעת הימים', כמובן שלשמחת התורה הוגשו לשולחן בשר ויין, אחד הנוכחים זע באי נוחות ואמר לי: בסדר, סיום, אבל איך אפשר לאכול בשר בימים כאלו?...

סיפרתי לו מעשה שהיה:

בירושלים רבתי גר יהודי זקן ופשוט, שאחרי שעבר את מוראות שואת יהדות אירופה עלה לארץ הקודש, הקים משפחה, וניהל אותה ואת שאר עניניו כמו הרבה ניצולים - בשתיקה -

לימים נתבקש אותו פליט לבית עולמו, ומשפחה נרחבת ליוותה אותו למנוחת עולמים.

יושבים שבעה, וכדרכם של אנשים אנשים שואלים: מהיכן ובא וכו', ולצערם של האבלים לא כל כך ידעו מה לספר על אביהם, מלבד זה שהיה איש תם, וישר ונאמן.

לפתע נכנס אדם ישיש ובידו מחברות, הוא הניח את המחברות לפני האבלים ואמר להם: אני הייתי תלמיד של אביכם בוורשא רבתי, שם ניהל אביכם ביד רמה את המתיבתא לעילויים, והנה השיעורים שלו.

אי אפשר לתאר את ההתרגשות והשמחה שאחזה בבני הנפטר.

והנמשל: זה מה שקורה בעליונים בעת סיום מסכת.

חז"ל אומרים שישראל לא יצאו לגלות לבד, הם יצאו עם שני תלמודים, תלמוד בבלי ותלמוד ירושלמי. זה סוד הגאולה. בתלמודים הללו.

(ר' ח.ב.)

הכותרת האמיתית...

נתאר לעצמנו את קורות הימים ההם בעין זרה.

"ניו יורק טיימס" שמע כי בארץ ישראל בסמוך ירושלים נערכת מלחמה עזה בין הרומאים לבין היהודים. מדובר באירוע היסטורי החייב סיקור. שליח העיתון נוסע באוניות רעועות חוצה ימים ומדברות ומגיע אל המקום בעת שיא המאבק.

בעומדו מחוץ לחומות העיר הנצורה ורואה את כוחם הנשגב של היהודים הנצורים, שולח העיתונאי "יונות דואר" עם תיאורים על גיבורי ישראל העצומים, שבזריקת אבן אחת הורגים מאות אנשים, תופסים את לפיד האש של הרומאים בידיהם ומשיבים אותם חזרה. מבהיל! איזו עוצמה יש לצה"ל!...

הוא מציג לידי הרומאים את תעודת העיתונאי שלו ומגיש בקשה להיכנס אל תוך העיר הנצורה על מנת לסקר את המאבק מקו העימות הראשוני. האישור מתקבל, הוא נכנס מקבל ליווי מהעיריה ומביאים אותו לרחבה הסמוכה ל"אבן הטוען", ולוחשים לו כי תיכף תהיה הצהרה של "זקן ראשי הישיבות", אך מיד לאחר מכן במקום סמוך תתקיים 'מסיבת העיתונאים' של צמרת משרד הביטחון...

אוי... "זקן ראשי הישיבות" - רבי יוחנן בן זכאי מטפס על האבן כשהוא נעזר בסובביו לטפס ב גילו המופלג... ובכוחות לא לו הוא: זועק זעקה גדולה ומרה: יהודים! חיזרו בתשובה! השם כועס עלינו! לא יעזור כוח! "שקר הסוס לתשועה"... ומתוך דמעות יורד ר' יוחנן בן זכאי מן האבן.

לא עוברות דקות אחדות ומתקיימת מסיבת עיתונאים. במה ומאחורה תרשים ענק המתאר את מצב המלחמה ברגע הנתון.

הציבור במתח ושר הביטחון היהיר, הקרח והשמן... מכריז: צבא הסיקריקים הוא הצבא החזק ביותר במזרח התיכון! לא נלך כצאן לטבח! לא ניכנע לאויבינו, ועוד כמה סיסמאות מפוצצות ברוח זו...

אחד העיתונאים מרהיב עוז לשאול את "שר הביטחון": האם כבוד השר שמע על קריאתו של מרן רבי יוחנן לחזור בתשובה? והוא בתגובה משיב: יתכבדו נא הרבנים לפסוק רק בענייני הלכה, ולא יטיפו לנו על קביעת המדיניות... עם כל הכבוד לתורה ולרבנים...

נו העיתונאי שומע את שתיהם... מה הוא שלח עם "זנת הדואר"?

כותרת ראשית: שר הביטחון של ירושלים בהצהרה: אנחנו החזקים במזרח התיכון!! לא ניכנע!!

כותרת משנה: מנהיג הפלג הקיצוני רבי יוחנן, קורא ליהודים לחדול מהלחימה ה'מיותרת' כלשונו, ולחזור בתשובה...

אבל את הסוף המר... כולנו חשים עד היום...

איי... מסיבות עיתונאים... כותרות אדומות בעיתונים... דאס איז גארנישט!

"קול קורא" אחד הקורא להתפלל יום כיפור קטן או כמה פרקי תהילים מסוימים זה באמת מה שעוזר!!! זה הדבר היחיד שעוזר... זו צריכה להיות הכותרת האמיתית!!!

(ר' ח.ב.)

זוכה ורואה בשמחתה

"שמחו את ירושלים וגילו בה כל אוהביה שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה" מכאן אמרו כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ושאינו מתאבל על ירושלים אינו רואה בשמחתה (תענית ל.).

מדוע כל מי שלא מתאבל על ירושלים לא יזכה לראות בשמחתה? וכי הוא באמת לא יראה?!

בקוצק המשילו לעם הארץ ששכנעו אותו בזקנתו לבוא פעם אחת לבית המקדש לאחר שכנועים והפצרות של הנכדים הוא עלה לירושלים בהתרגשות בא להיכנס לבית המקדש, שם הוא נעצר, הסבירו לו כי יש להיטהר מטומאת מת, הוא חיכה בכליון עינים שבוע, נכנס... הסתכל... יצא ואמר בהתפעלות: וואו! שוחטים שם הרבה בהמות, בית מטבחים ענק שלא יאומן.

הוא ראה את בית המקדש???

מי שהרמה הרוחנית שלו אינה מתאבלת על בית המקדש, אזי כאשר בית המקדש יבנה, הוא אולי יזכה לראות בעינים, אבל הוא יראה בבנינה או יראה בית מטבחים משוכלל...

אמרו פעם שנכנס איזה אמריקאי באמצע הקינות ושאל: על מה בוכים? אמרו לו: על בית המקדש. שאל: מה זה בית המקדש? אמרו לו הקמפוס הכי יפה שהיה אי פעם בעולם...!! המשיך ושאל אותם: ומה קרה? אמרו לו: נשרף...!! הוא סופק את כפיו ואמר: אוי... ובטח אתם בוכים משום שלא היה ביטוח.

אם חורבן בית המקדש זה קמפוס יפה שנשרף.. אז הנידון הוא אם היה ביטוח או לא היה ביטוח... אבל אם חורבן בית המקדש זה סילוק השכינה, אז העניין הוא "השיבנו השם אליך ונשובה חדש ימינו כקדם!!!"

(ר' ח.ב.)

מצטער! היינו אז בדאצ'ה...

הבריסקע'ר רב והחזון איש בזמן פרשיית "ילדי טהרן" הם פעלו בקדחתנות בכל המישורים וכו' והם שתתו דם רב כידוע. תקופה לאחר ששככה הפרשה, פגש הבריסקע'ר רב את אחד הרבנים שהיה שייך קצת לזרם אחר... והוא שאל אותו: למה לא שמענו אותך במשך כל הפרשיה... הרי אתה רב פעיל וכו'...

אותו רב התחמק והשיב: וכי מה יכולתי לעשות?... הייתי בדאצ'ה, לא הייתי באיזור עקב חופשה...

אמר לו הבריסקע'ר רב: אתה יודע מה אתה מזכיר לי?!... בבריסק היו שתי זקנים מופלגים שהתעסוקה היומית שלהם היתה לשבת ברחוב ולספר לילדים שהיו מתגודדים סביבם את כל סיפורי ההיסטוריה - בגוף ראשון!... השומע את סיפוריהם היה נשמע לו שאותם זקנים חיים עלי אדמות כבר אלפי שנים... לאחד הזקנים קרו "יענקל" ושמו של הזקן השני היה "זלמן"... הילדים היו שואלים: יענקל, אתה זוכר את הבית-יוסף?!... והוא היה משיב: בודאי שאני זוכר אותו... אני ראיתי את המגיד מגיע אליו וכו' וכו'. ואת הרשב"א והרמב"ם אתה זוכר?!... בטח שאני זוכר... ישבתי לידו בכיתה... ואת אביי ורבא אתה זוכר?!... - מה השאלה בכלל?!... אני זוכר שאנשים היו באים לגמ"ח של רבא ללוות כסף... ואת התנאים אתה זוכר?!... השיב להם יענקל: לא את תקופת התנאים אני כבר לא זוכר... אבל אתם יכולים לשאול את זלמן, הוא יותר מבוגר ממני... ואז הילדים פנו ושאלו את זלמן: אתה זוכר את התנאים?!... והוא השיב: כן בודאי... אני זוכר שרשב"י ובנו יצאו מהמעה... ואת רבן יוחנן בן זכאי אתה זוכר?!... בטח אני עוד זוכר שהוא היה צעיר... וכו' וכו'.

לבסוף שאלו הילדים את זלמן: מה אתה יכול לספר לנו מחורבן בית המקדש?... זלמן מנסה להיזכר בחורבן בית המקדש והוא לא נזכר... בצר לו הוא השיב לילדים: אינני זוכר את חורבן בית המקדש... מעניין איך זה יכול להיות... אבל אינני זוכר...

שואלים אותו הילדים: מה?!... אתה לא זוכר?! הרי אתה זוכר הרבה יותר מוקדם מחורבן בית המקדש?... עונה להם זלמן: נכון, דווקא משום כך זה ממש פלא, כיצד יתכן שאינני זוכר... הוא פנה לאשתו: רייזל, תגידי, אולי את זוכרת משהו שנשרף... בית המקדש... גם היא השיבה בשלילה... ואז לפתע אורו עיניו שלך ר' זלמן: רגע רגע רגע - הוא אומר, מתי היה חורבן בית המקדש, זה היה בתקופת תמוז-אב, אהה... היינו אז בדאצ'ה!...

סיים הבריסקע'ר רב ואמר לאותו רב: יש כאלו שבית המקדש יכול להישרף והם בדאצ'ה!... כאן בפרשיית "ילדי טהרן" שורפים נשמות ואתה בדאצ'ה?!... זה בדיוק כמו להיות בדאצ'ה בזמן חורבן בית המקדש!...

(ר' ח.ב.)

מה כלול בברכת בונה ירושלים

בברכת המזון בברכת רחם נא מבקשים "ונא אל תצריכנו ... לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואתם". ויש להבין מה זה שייך לבניין בית המקדש ומלכות בית דוד?

ושמעתי לבאר ע"פ המבואר ברמב"ם (פי"ב הל' מלכים ה"ד) שלא נתאוו החכמים והנביאים לימות המשיח אלא אלא כדי שיהיו פנויין בתורה וחכמתה. ולא יהיה להם נוגש ומבטל. כדי שיזכו לחיי העולם הבא, נמצא כי חלק ממהות מלכות בית דוד זה הוא שלא נזדקק לטרחא בפרנסה ולמתנת בשר ודם ונהיה פנויין בתורה.

ואני חשבתי לומר ע"פ דברי הגר"ח מולאז'ין ב"רוח חיים" משמיה דרבו הגר"א שבזמן המקדש השפע היה יורד דרך המקדש ומשם משפיע לכל העולם. ובגלות השפע יורד אצל אומה ששם שבויים ישראל ומהאומה מתפרנסים ישראל. נמצא שכעת בזמן הגלות או כביכול זוכים רק ע"י מתנת בשר ודם, ואנו מבקשים שיבוא המקדש והשפע יבוא רק דרכנו ואל תצריכנו...

(ר' ח.ב.)

מזמור לאסף – קינה לאסף

המדרש באיכה (מובא ברש"י קידושין לא ע"ב) דורש את הפסוק בתהלים "מזמור לאסף אלהים באו גוים בנחלתך וגו'". ושואל המדרש: **קינה לאסף מיבעי ליה?** ועונה המדרש: **אמר אסף שירה על שכילה הקב"ה חמתו בעצים ואבנים שבביתו ומתוך כך הותר פליטה בישראל שאלמלא כך לא נשתייר משונאי ישראל שריד וכן הוא אומר כלה ה' את חמתו ויצת אש בציון (איכה ד).**

מה המסר בזה אלינו? אלינו מבאר המגיד מדובנא: משל לזוג חשוך ילדים, והנה הגיעה בשורה טובה בעוד 9 חודשים הנך יולדת בן. בהגיע המועד בעת שישבה האשה על המשבר לפתע רואה הבעל כי נוצרה המולה ובהלה גדולה, הרופאים נזעקו, הוא הבין שמשוהו לא כשורה והתפלל מקירות לבו. לפתע יצא בכיר הרופאים עם פנים חמורות סבר והזמין את הבעל לשיחה דחופה בחדרו, ושם הבהיר לו בקצרה את המצב החמור: עליך לבחור בין השתים - או האמא או הילד, הוא רצה לשאול את פוסקי הדור אבל אמרו לו אין לך זמן לכך. אבר הבעל אם כן אניח את ההחלטה בידיה.

שתיהם פרצו בבכי אבל היולדת שהיתה גיבורת נפש התעשתה במהרה והכריעה: מה לי בלי ילדים, מעדיפה שיהיה לי המשך, אך בקשתי אחת היא: רק שבני יזכור אותי ויידע מה מסרתי למענו.

הילד נולד, ולצד זה - טרגדיה ענקית! האמא מתה!

והנה בהכנסו לעול מצוות זו הפעם הראשונה שיכול לגשת לפני העמוד לומר קדיש וזה גם בדיוק יום היא"צ של אמו. לפני תפילת מעריב קרא האב לבנו וסיפר לו על בקשת אמו שיזכור אותה ויידע מה מסרה בשבילו. הבן ניגש לפני העמוד ואמר קדיש בהרצה תוך בליעת חצאי מילים... וכדי בזיון וקצף...

היטב חרה לו לאב על התנהגות בנו ולאחר תפילת מעריב קרא לו הצידה ונזף בו. הילד שמע אבל הצטדק וטענתו בידו: אבל אבא, מה אתה רוצה ממני, **לא הכרתי אותה!!!**

אוי כמה צער יש לאמו...!!! וכי לחינם ויתרה על חייה??

והנמשל: הקב"ה מסר את עצמו בשבילנו. ויתר על גילוי השכינה במעון קדשו - בית המקדש, כי מה ערכו של מקדש בלי עם ישראל?... מיזם תיירות?...! אתר הנצחה?...! אבל מה הקב"ה מבקש, שנתחזק כדי שתחזור השראת השכינה שיבנה בית המקדש, אבל מיום ליום אנחנו שוכחים. "מזמור לאסף" על ששפך חמתו על עצים ואבנים ולא כילה את עם ישראל... שזה לא יהיה לריק....

(ר' ח.ב.)

ותן חלקנו בתורתך

בנין בית המקדש קשור מאד עם ענין לימוד התורה כפי שאומרים בתפילה "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך".

מספרים על אחד שבא לגור בעיירה כאחד האדם. היה בעל משפחה, גידל את ילדיו, קבע עתים לתורה, עשה השתדלויות לפרנסתו, תרם במגביות כנדרש... יהודי צנוע ושקט! יום אחד הלך לעולמו. באו רבים לנחם וכל מנחם הגיע וסיפר סיפורים במעלתו של הנפטר... הגיע בזמן לתפילה, היה בעל חסד וכו',

פתאום נכנס אחד עם שק מלא כתבים! נהיה בלאגן, שאלו כולם: מה זה? אמר להם: זה החידושים ששמעתי מאביכם בלודז' לפני המלחמה!

אוי... באותו רגע נהיתה נחמה גדולה!!! כבר לא התעסקו באבלות אלא בשמחה מהכתבים והחידושים. התחילו להרגיש שאבא חי!

עם ישראל בשברון חורבן הבית! רחוקים מהקב"ה. והנה אנחנו מחדשים עוד הלכה מחודשת... עוד דין עמוק... מגלים את הקב"ה בתוך הלימוד ואנחנו מתחברים עם הקב"ה דרך הלימוד, כמה נחמה יש בזה לרבונו של עולם ולעם ישראל.

אפוסטמוס שרף את התורה (תענית כו ע"ב)! הוא חשב: זהו! גמרנו! אין יותר תורה! שרפנו אותה! אבל הוא לא יודע הוא חידש 4 מצוות! כי מהיום כל מי שיאמר את המילים "שרף אפוסטמוס את התורה" קיים ארבע מצוות של תלמוד תורה - מצוות תלמוד תורה בכל מילה שאמר!

ומענין לענין: לאחר שהשתקם אבי זצ"ל מאירוע מוחי, רצו הרופאים לבדוק את תפקוד זכרונו, וביקשו שיאמר אחריהם 4 מילים של מושגים כמו: מכונת, שמים וכו'... הוא עשה כפי שבקשו ולאחר מכן אמר להם: עכשיו אני רוצה לומר לכם 4 מילים ובבקשה תאמרו אחרי... אמר להם אמרו בבקשה "קים ליה בדרכה מיניה"!!!... הרופאים נקשו שיניהם אלו באלו ובקושי הצליחו... שאל אותם אבי: נו, אז מי כאן הזקוק לטיפול?...

(ר' ח.ב.)

אילו היינו בוכים על המשיח מתי שבאמת צריך...

מסופר על חתן אחד שנשתדך עם בתו של עשיר אחד. ומיד לאחר החתונה ביקש את מלוא הנדוניא.

השווער נעלב מהבקשה... וידידי המשפחה באו לשאול לפשר חוסר הנימוס הלזה... השיב להם החתן: אני רואה שהוא הולך לפשוט את הרגל בקרוב ולכן אני מקש את חלקי בטרם יקרה הדבר...

ואכן כך היה כעבור מספר שבועות פשט השווער את הרגל. באו כולם אל החתן ושאלוהו מנין ידע?... וכי בעל רוח הקודש הוא?

השיב להם: לא נביא ולא בן נביא אנכי... אך יום אחד שמעתי את השווער קורא בכאב: **רייזל רייזל... מתי כבר יבוא משיח...?** אם הוא רוצה משיח... סימן שהמצב קשה...

בשעה שהיו "חטוטי שכבי" בקבר הרמב"ם ישב הגרי"ז ומירר בבכי. היה שם ר' שלום שבדרון שניסה לנחם את הגרי"ז ואמר לגרי"ז עכשיו המשיח יבוא!

טפח הגרי"ז על שכמו ואמר: שולמק'ע שולמק'ע!... אילו היו לך בבנק 10000 דולר והיו נאבדים לך... גם אז היית אומר "עכשיו משיח יבוא!!!"...

(ר' ח.ב.)

כשפוזלים החוצה ניתק הקשר

איכה יִשְׁבֶּה בְּדָד הָעִיר רַבְּתֵי עִם הֵיטָה פְּאֵלְמָנָה רַבְּתֵי בְּגוֹיִם שְׂרָתֵי בְּמַדְיָנוֹת הֵיטָה לְמִסֵּ: (איכה א, א)

מבאר ר' אייזיל סלונימער את הפסוק על פי הדין האמור בכתובות (נד ע"א): **אמר רב נחמן אמר שמואל תבעוה להנשא ונתפייסה אין לה מזונות הא לא נתפייסה יש לה מזונות אמר רב ענן לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל אמרה מחמת פלוני בעלי יש לה מזונות מחמת בני אדם שאינן מהוגנין לה אין לה מזונות אמר רב חסדא זינתה אין לה מזונות אמר רב יוסף כיחלה ופירכסה אין לה מזונות**

כלומר כל זמן ששומרת על השייכות הבלעדית לבעלה ואינה "פוזלת" לכיוונים אחרים – היא קשורה לבעלה ויש לה מזונות, אבל אם כבר נותנת עיניה בדברים אחרים – איבדה את הקשר.

היתה כאלמנה – ל' עבר, היא כבר אינה אלמנה! כי "רבתי בגויים שרתי במדינות" – מחפשים למצוא חן בעיני הגוים... לפיכך "ישבה בדד"!!

(ר' ח.ב.)

יפה נוף משוש כל הארץ

יְפֵה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל-הָאָרֶץ הִר-צִיּוֹן יִרְכָּתִי צְפוֹן קְרִית מְלֶךְ רַב: (תהלים מח, ג)

וברש"י: משוש כל הארץ. ומה היא משושה ירכתי צפון, ירך המזבח צפונה ששם שוחטין חטאות ואשמות ומי שהיה עצב על עבירות שבידו מביא חטאות ואשמות ומתכפר לו והוא יוצא משם שמח ועל ידי הקרבנות טובה באה:

נתאר לעצמנו יהודי קם בשבת בבוקר... איי... והוא שכח ששבת היום ורח"ל הוא מדליק את האור... הוא מסתכל מהחלון ורואה כולם הולכים עם טליתים לבתי הכנסת... והוא נזכר: אוי!!! שבת היום!! ולבו מר עליו!!!

הוא בקושי שורד את השבת... וביום ראשון הוא עולה לירושלים!

הוא נכנס למרכז התורה בירושלים בישיבת מיר, רואה איך אנשים לומדים בהתמדה עצומה, הוא חושב לעצמו איפה אני ואיפה הדרגות האלו... "נפשו עגומה עליו"...

מי שרואה את פניו הנפולות וגופו השחוח ניגש לשאול אותו אם הוא מרגיש טוב... הוא משיב: קרה לי משהו גרוע יותר... אוי... חיללתי שבת בשוגג...

הוא עולה לכיוון בית המקדש, בדרך הוא קונה קרבן! בדחילו ורחימו הוא נכנס לבית המקדש, וניגש עם הקרבן לכהן... הכהן לוקח את הסכין הגדולה ומברך "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על השחיטה"... והוא חושב לעצמו... אוי... עשיתי עבירה... פגעתי בשכינה ככה היו צריכים לעשות לי... וכשהכהן שוחט הוא מרגיש כאילו חרבו של מלאך-מהות מונפת על צווארו ושוחטת אותו... "חטאתי... עויתתי... פשעתי..." וכשהוא רואה את הדם יוצא והכהן עושה 'קבלה' הוא מתהפך במעיו וקרביו ומרגיש שכל חלבו ודמו יוצא ממנו... וב'הולכה' הוא מרגיש כאילו עוד רגע הוא יוקרב על גבי המזבח... כמה וידוי!! כמה חרטה!! כמה קבלה לעתיד!! כמה קרבת ה'!!

איי... וכשמסתיימת עבודת הקרבן הוא מרגיש שהוא שומע בת קול "וסר עוונך וחטאתך תכופר" ואז הוא מתמלא שמחה!! "ונפשו שבה אליו"...

"יפה נוף משוש כל הארץ" ולמה כי "ירכתי צפון" בזכות החטאת שמכפרת בצפון – המשיבה את השמחה לכל יהודי!

(ר' ח.ב.)

כוחו של כבוד התורה

שנינו בנדרים (פא ע"א): דאמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב {ירמיה ט-יא} מי האיש החכם ויבן את זאת דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו עד שפירשו הקב"ה בעצמו דכתיב {ירמיה ט-יב} ויאמר ה' על עזבם את תורת וגו' היינו לא שמעו בקולי היינו לא הלכו בה אמר רב יהודה אמר רב שאין מברכין בתורה תחלה.

שאל ר' אלי' לופיאן הרי היה ע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים? אם כן למה לא ידעו על מה הגיע החורבן? אומר ר' אלי': כל זמן שכבדו את התורה, זכו ש"תורה מגנא ומצלא" אבל כש"לא ברכו בתורה תחילה" וזלזלו בתורה, היא יותר לא הגנה עליהם.

והדברים קל וחומר: ומה בדברים גשמיים כמו בגדים אמרו חז"ל (ברכות סב ב) "כל המבזה בגדים, אינו נהנה מהם לסוף", ולפי שקרע את כנף המעיל לשאול לעת זקנתו כיסוהו בבגדים ולא יחם לו, קל וחומר בדברים רוחניים – הזלזול בהם עושה שלא יגנו.

המשנה באבות (ו, ב) אומרת: "אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה". מהו "עלבונה של תורה" ומדוע הבת קול מכרזת "מהר חורב" בדייקא?

נתאר לעצמנו שמרן הרב אלישיב זצ"ל היה מגיע לבני ברק לשבוע ימים לקבל קהל. סידרו את כל ההכנות הלוגיסטיות, רופאו הפרטי של מרן מצטרף למסע יחד עם העסקנים הרפואיים, הליקופטר מיוחד מסיע את מרן, בבני ברק מוקם אוהל ענק שיכיל את האלפים שיבואו לקבל פני מרן, מרן מגיע, מתקבל בשירה ובזמרה בתהלוכה מיוחדת כיאה לכבוד התורה, ובמשך שהותו של מרן בבני ברק הוא כל הזמן ישב לבד... כולם השאירו אותו לבד... אולי חמשה אנשים הגיעו במהלך כל השבוע... הרי אין לך עלבון לתורה גדול מזה. כביכול משאירים את התורה לבד...

כך במעמד הר סיני כל השישים ריבוא של עם ישראל היו שם, מלאכי השרת ירדו וקשרו שני כתרים לכל אחד ואחד מישראל התורה ניתנה בקולות וברקים, שור לא געה צפור לא צייצה, ירה תורה מן השמים! ירדו שם בבלי וירושלמי, רמב"ם ושולחן ערוך ש"ך וט"ז, ואז עם ישראל המשיכו הלאה במסעם עם התורה. אבל אם חלילה יש עלבונה של תורה הרי זה כאילו השאירו את התורה לבדה בהר סיני ועזבו אותה בודדה וגלמודה. לפיכך "מהר חורב" יוצאת הבת קול המכרזת ואומרת "אוי להם לבריות מעלבונה של תורה".

היו פעם אברך ועשיר שעמדו יחד בתור בבנק, והתעורר ויכוח מי היה קודם בתור, העשיר תמה על האברך: מה?! איתי אתה מתחיל?! אתה יודע מי אני?!... אני עשיר פלוני ופלוני המפורסם וכו', איך אתה חושב לריב איתי?... האברך לא התבלבל והוא השיב: ואתה? בהדי דידי קמנצת?!... אתה יודע מי אני?!... ה'בוס' שלך הוא 'פקיד' שלי! העשיר לא הבין והוא השיב לאברך: מה פירוש, אתה חושב שלי יש בוס?! יש לי אלף פקידים מתחתי, על איזה "פקיד שלך" אתה מדבר?! אתה בסך הכל 'כוללניק'... השיב לו האברך: האם אתה יודע מי ה'בוס' שלך?! העשיר הבין שיש כאן משהו ומיד הוא התעניין, הוא השיב בנימת יוהרא: כן כן, מעניין לדעת, מי ה'בוס' שלי?... אמר לו האברך: אם תהיה כנה ואמיתי איתי אני יגיד לך מי ה'בוס' שלך!... העשיר הנהן לחיוב, והאברך המשיך בדבריו: תתאר לך את המקרה הבא, במשך זמן רב אתה מתכנן יחד עם כל המשפחה חופשה בהרי האלפים, שבוע לפני היציאה כל הילדים עמלים "שעות נוספות" בכדי להכין את כל הדברים לנסיעה, בגדי טיולים, מצלמות וכו', הכל כבר מוכן, ואז – בלילה שלפני היציאה אתה מקבל טלפון מהבורסה ואומרים לך שאם מחר אתה לא מגיע לבורסה, חמשת אלפים דולר שלך מוטלים בספק... מה אתה עושה אז??... העשיר שהתחייב להיות אמיתי, אמר לאברך: אני אומר לכולם לא נוסעים!!... המשיך האברך: והילדים מזדעקים ושואלים אותך - אבל למה, הרי כבר תיכננו את הכל והכל כבר מוכן, איך אפשר לא לנסוע?... מה אתה אומר להם? אמר העשיר: אני אומר להם: תשמעו חמשת

אלפים דולר זה כסף, זה לא הולך ככה כלאחר יד... מסכם האברך ואומר: אם כן אתה מודה שה'בוס' שלך זה "חמשת אלפים דולר"!... "חמשת אלפים דולר" משנים לך את סדר החיים!! ואילו אני כשאני צריך ללכת ללמוד ומתקשרים אלי ואומרים לי שאני יכול עכשיו להרוויח עשרת אלפים דולר, אני אומר העשרת אלפים דולר יחכו ואחרי שאני ילמד נראה!... נמצא אם כן שהבעל-הבית - ה'בוס' שלך שזה הכסף - ה"חמשת אלפים דולר", אצלי הוא בסך הכל פקיד!!!... כשהיחס הוא שכל הכסף והזהב הם "פקידים" בעלמא וכשמגיע הזמן ללכת ללמוד עוזבים את הכל בשביל התורה (למרות שגם הכסף הוא בשביל התורה...) זה "כבוד התורה" אמיתי! לכן כבוד התורה שהוא הדבר שמראה כמה התורה חשובה דוחה את הכל!

היו פעם שתי אחיות, האחת נישאה לעשיר מופלג והשניה נישאה לעני מרוד, לימים נפגשו יחד, העשירה לבושה מחלצות והעניה בבגדיה המרוטים. העניה ראתה שפני אחותה העשירה נפולות. "אחותי, למה נפלו פנייך?" שאלה אותה. והעשירה השיבה לה בשאלה: "אחותי, מדוע את כה מאושרת ושמחה?" והעשירה המשיכה וואמרה: בעלי מפנק אותי ונוסע איתי לבתי מלון ונותן לי כל תפנוקי תבל, אבל זה הכל מחוץ לבית, בתוך הבית אני שפחה שלו, הוא לא מכבד אותי, הוא עסוק רק בעסקיו ולא מעיף אלי מבט. השיבה האחיות העניה כנגדה: בעלי, חסר אמצעים אין לו יכולת לפנק אותי במעדנים ותפנוקים, אבל בבית אני מלכה.

כשלומדים רק כשמסתדר הרי זה עלבונה של תורה, אבל כשהכל זו הצידה כי עכשיו צריך ללכת ללמוד עם החברות או להשלים את הקביעות היומית, הרי זה כבוד התורה.

בעל-בית אחד הגיע לר' חיים מבריסק ושאל אותו: למה תמיד כשאני בא לרב אני שומע מלחמה בין הרמב"ם לראב"ד, הרמב"ם אומר כך והראב"ד רב איתו ואומר ההיפך, אצלי בבית הרמב"ם והראב"ד עומדים אחד ליד השני בנחת ובשלוחה ולא רבים ביניהם...

אשר עשיר גדול, אלמן, היה לו בן יחיד, שמר עליו כבבת עינו דאג לכל מחסורו, והיה מידי בוקר לוקח אותו לחיידר וכן אוסף אותו בתום הלימודים. יום אחד הילד יוצא מהחיידר ואבא איננו... הוא ממתין כמה דקות ומשאביו בושש לבוא הלך לביתו בגפו. הוא נכנס לבית ולא רואה את אבא, הוא נכנס פנימה עד שמגיע לחדרו של אבא, הוא רואה את אבא יושב בפנית החדר, מכונס בתוך עצמו ומעיין באיזה מסמך. הוא חושב לעצמו: בטח אבא קיבל תוצאות של בדיקה רפואית שלא מבשרת טוב... בעדינות הוא מנסה לגשש: אבא, מה שלומך? מה קרה? ואבא משיב לו: אתה יודע מה זה המכתב שקיבלתי כאן?! זה מכתב מהרעב'ע שלך... הוא כותב לי כאן במכתב ש...אתה יכול יותר... אתה הבן יקר שלי שאני כל כך משקיע בו ואני כל כך אוהב ו...אתה יכול יותר... הילד כמובן נופל לזרועות אביו ומבטיח לו: אבא, תנוח דעתך, אני מבטיח לך שאשתפר ושיהיה בסדר!

איפה הסיפור הזה כתוב??

הסיפור הזה כתוב בגמרא (חגיגה ה' ע"ב).

"תנו רבנן שלשה הקב"ה בוכה עליהן בכל יום על שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק..."

ומה עלינו לעשות? להבטיח לאבא שיהיה בסדר...

(ומענין לענין באותו ענין: הגמ' ממשיכה ואומרת שגם על מי "שאי אפשר לעסוק בתורה ועוסק" הקב"ה בוכה. למה הקב"ה בוכה על אחד כזה? הרי אדם כזה עושה נחת רוח להקב"ה?)

והביאור הוא: מיהו אדם שאינו יכול לעסוק בתורה ועוסק, זהו אדם שיש לו צרות... יש לו בנות מבוגרות, בעיות בריאות, קשיים בפרנסה... ואם בכל זאת הוא מתנתק מכל הקשיים ומתמסר לעסוק בתורה, הרי הקב"ה בוכה **אתו ביחד** על הצרות שלו...)

(ר' ח.ב.)

כשיוצאים לבין הזמנים

חסיד ניגש להיפרד מה"בית ישראל" לפני נסיעתו לאמריקה הרחוקה לרגל עסקיו, ה"בית ישראל" פנה אליו ואמר לו: אולי תוכל לעשות לי טובה? אמר החסיד: בוודאי! תראה, אמר לו הרבי, אני רגיל לעשן ב'פייפ', במקטרת, תעשה טובה תקנה בעבורי באמריקה מקטרת. והרבי הסביר לו בדיוק איזה סגנון מקטרת וכו', ונפרדו.

החסיד הגיע לאמריקה וכמובן הדבר הראשון שהוא עשה זה לעשות רצון הרבי. הוא יצא לשוק והחל מחפש מקטרת לרבי, דא עקא שהמוני סוגים של מקטרות הוא ראה, אבל כזה בדיוק הוא לא מצא...

לדאבון ליבו הוא עלה על האניה חזרה, בלי הפייפ...

בהגיעו לירושלים הוא נכנס רגע בשכונת גאולה לאיזה חנות, ולאחר דקות ספורות הוא עמד משתומם: איזה סייעתא דשמיא, הנה מקטרת בדיוק כמו שהרבי ביקש, תיכף ומיד מיהר לרוכשה, ואף רץ לישיבת "שפת אמת".

הרבי הבחין בו, מיד נתן לו יד "שולעם עליכם איך היה באמריקה", החסיד מנה את הצלחותיו, ובעודו נרגש הוא הגיש לרבי את המקטרת.

הרבי הביט בו ושאל אותו: היכן קנית את המקטרת? החסיד היה נבוך... אבל לא כיחש וענה: כאן בגאולה...

הרבי חייך ואמר לו: וכי מה אתה חושב שלא ידעתי שיש כאלו מקטרות כאן בגאולה?! אלא מאי? רציתי שגם בהיותך במרחקים באמריקה הגדולה, לא תשכח שיש לך רבי...

יוצאים לבין הזמנים, ההכרח לא יגונה, אבל נא בל נשכח שיש לנו רבי... אלול בפתח! הקב"ה מחכה לנו! הוא מחכה לפעקאלאך של המעשים טובים, דווקא של בין הזמנים, ללגנוב עוד חצי שעה לפני השינה אחרי טיול ארוך.. עוד קריאת שמע בזמנה במסירות.

הקב"ה יודע שיש סדרים שלמים בהיכלי הישיבות הקדושות במשך ה'זמן'... הקב"ה רוצה לראות איך אנו מתנהגים בארץ הרחוקה... בבין הזמנים... הבה לא נשכח שיש לנו הקב"ה!

(ר' ח.ב.)

מיהו אכזרי?

ברמב"ם איתא שמי שלא מתעורר ולא נותן אל לבו להתעורר מכך שיש אסונות, ואומר לעצמו שזה רק מקרה הרי זו דרך אכזריות. ובפשטות הביאור כי כיון שאם לא מתעוררים מגיע אסונות נוספים.

ונראה לומר: משל למה הדבר דומה לאדם שנפטר בן 50 והשאיר אחריו 12 יתומים... כולם כולם מתאספים בפנים אבלות ודוויות ברחבת בית הכנסת ממתינים לרכב של החברה קדישא שיבוא ותתחיל הלוייה.

בעודם ממתינים שואל אחד את השני: מה קרה לו איך הוא נפטר? והלה משיב: לפני רגע היה כאן יענקל' מ'הצלה', ביררתי אצלו הוא אומר שזה דום לב...

היה לו רקע? הוא שואל... והידען ממשיך להשיב: תראה, הוא אומר, לא שמעתי שיש לו רקע לבבי, גם לא במשפחה אבל בכל זאת עודף משקל אתה יודע... הוא גם היה מעשן הרי מידי פעם...

לפתע נכנס ביניהם אדם שלישי ושאל: תגידו מה שער הדולר היום, אני חייב לרכוש כאן איזה...

שניהם מסתכלים עליו בתמהון? אין לך לב?!... רפאלק'ע מת בפתע פתאום ואתה מעניין אותך שער הדולר כאן בלויה?!...

אי, אי, אי! אומר הרמב"ם, אתם אכזרים לא פחות ממנו... דום לב... היה שמן... תאונת דרכים...

אכזריות! במקום להבין את האסון את הדין ומשפט שמתרחש לנגד עיניכם, אתם מתעסקים בסיבות, תסתכלו על המסובב.

זה דומה למי שבמקום להיות אבל על שהובקעה ירושלים ואנחנו בגלות, הוא מעיין בספרי ההיסטוריה ומגלה את הסיבה האמיתי לנפילת חומת ירושלים. לא כמו שחשבו עד היום שזה היה על ידי איל ברזל אלא, סדק שגילו הרומאים בחומה הוביל את....

תגיד אתה נורמאלי?! אתה אכזרי!!!

(ר' ח.ב.)

אמא רחל עם הצאן באה

לאבאל'ה בשמים זכור מה עשיתי ללאה

הלוא אתה גאה גאה

רחם על בניך להולכים מרעה לרעה

ובתוך תוכם אליך נפשם כמאה

לשוב אליך ממזרח ודרום וימה

אומר אבאלה עוד יבוא השעה

מנעי עיניך מדמעה

ח.ב.

בין חברון ובית לחם

מובלים יהודים באכזריות ללא רחם

ללא מים וללא לחם

שם בדרך נפשם צמאה

אבן גדולה שם נמצאת האמא

את בכיתינו שמעה

רחל רחל אמא אמא

לפני אבינו שבשמים הוריד די דמעה